

2. Освіта в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://dif.org.ua/article/vishcha-osvita-v-umovakh-reformi-zmini-gromadskoi-dumki_2016.
3. Перехід на ринок праці молоді України: результати міжнародного дослідження «School-to-work transition surveys» в Україні у 2013 та 2015 роках / Елла Лібанова, Олександр Цимбал, Олег Ярош та Лариса Лісогор; Міжнародне бюро праці. – Женева: МОП, 2016. (Work4Youth publication series; No. 41, ISSN: 2309-6780; 2309-6799 (web pdf)).

Соколенко Л. Ф.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів

*Сумський національний аграрний університет
м. Суми, Україна*

ПРИЗНАЧЕННЯ ЖИТЛОВИХ СУБСИДІЙ В УКРАЇНІ

Житлова субсидія є безповоротною адресною державною соціальною допомогою громадянам – мешканцям домогосподарств, що проживають в житлових приміщеннях (будинках) і не можуть самотужки платити за житлово-комунальні послуги, оплачувати витрати на управління багато-квартирним будинком.

Отримання житлових субсидій не пов'язане і не тягне за собою зміни форми власності житла. Право на отримання житлової субсидії мають громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України (далі – громадяни), що проживають у житлових приміщеннях (будинках).

Система субсидування складається з двох підсистем: нарахування та фінансування субсидій. Завдання першої – визначити, яких споживачів потрібно підтримати, другої – заплатити за частину їх споживання.

Для призначення житлової субсидії громадянин, особа якого посвідчується паспортом або іншим документом, подає до органу соціального захисту населення за зареєстрованим місцем проживання (орендарі, внутрішньо переміщені особи – за фактичним місцем проживання) такі документи [1]:

1) Заяву;

2) Декларацію;

3) довідки про доходи – у разі зазначення в декларації доходів, інформація про які відсутня у відповідних органах (ДФС, Пенсійному фонді України, фондах соцстрахування тощо) і не може бути отримана за запитом органу соцзахисту населення. Звертаємо увагу, що за новими правилами, у разі неможливості підтвердити такі доходи довідкою вони відображаються в Декларації та подається письмове пояснення із зазначенням їх розміру.

4) договір найму (оренди) житла (у разі наявності).

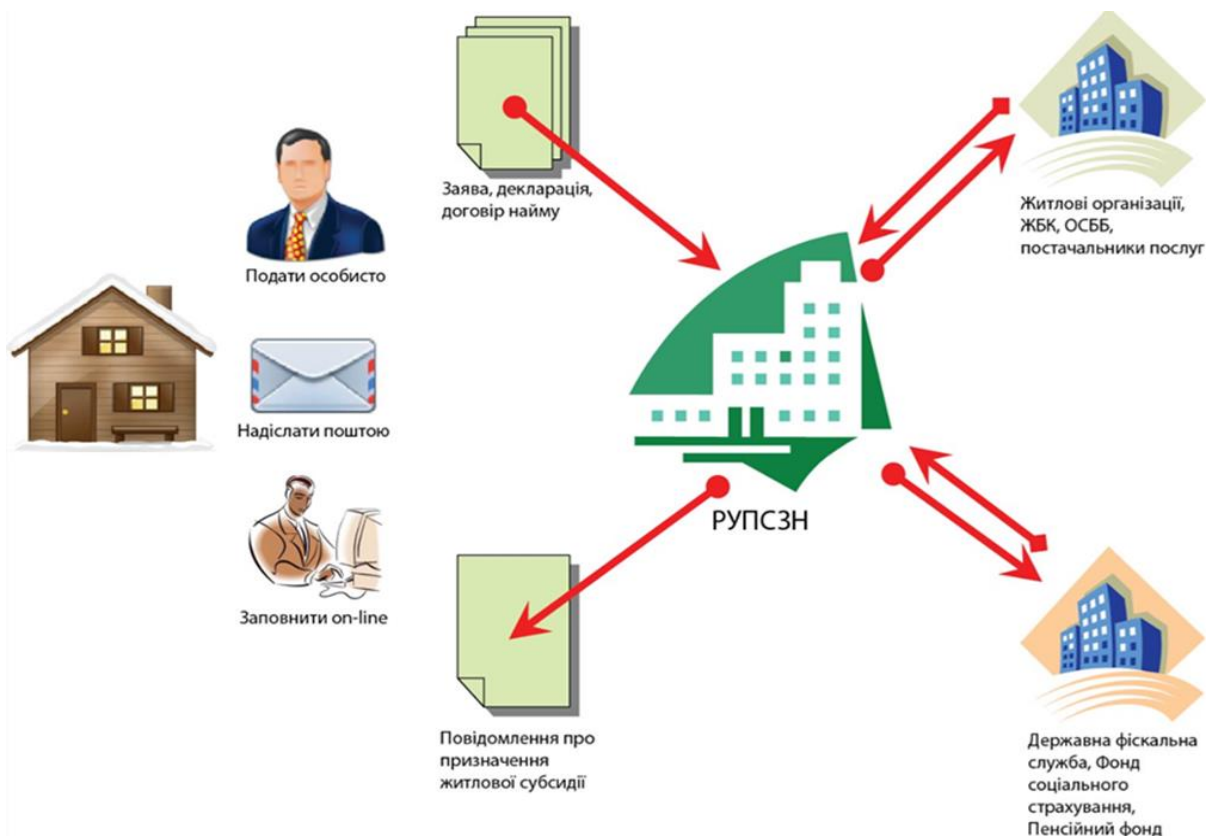

Рис. 1. Схема призначення житлових субсидій [2]

З 1 травня 2018 року відбулися зміни в призначенні житлової субсидії. Постановою Кабінету Міністрів України від 27.04.2018 № 329 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1022» якою внесено зміни, до Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848(зі змінами) для громадян, які отримували житлову субсидію в опалювальний період

2017/2018 років на наступний період призначення субсидії буде на підставі нових заяви і декларації визначеним категоріям:

- орендарям житла;
- внутрішньо переміщеним особам;
- сім'ям, яким субсидію було призначено не на всіх зареєстрованих, а фактично проживаючих в помешканні осіб;
- сім'ям, де є непрацюючі люди працездатного віку, в яких або відсутні доходи, або вони менші мінімальної заробітної плати;
- сім'ям, в яких відбулися зміни у складі сім'ї протягом останнього року;
- сім'ям, які станом на травень 2018 року матимуть понад двомісячну заборгованість за житлово-комунальні послуги, загальна сума якої перевищує 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (340 грн) і не погасять її до червня 2018 року.

Житлова субсидія призначається з початку опалювального (неопалювального) сезону за умови документального підтвердження сплати заборгованості або укладення договору про її реструктуризацію, або оскарження заборгованості в судовому порядку (ухвали про відкриття провадження у справі) протягом двох місяців з початку такого сезону, в іншому випадку – з місяця, наступного за тим, в якому до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення надійшло документальне підтвердження сплати заборгованості або укладення договору про її реструктуризацію, або оскарження заборгованості в судовому порядку (ухвали про відкриття провадження у справі).

Житлова субсидія призначається з місяця звернення до дати закінчення опалювального (неопалювального) сезону і розраховується (раніше була на 12 місяців): на неопалювальний сезон – з 1 травня по 30 вересня; на опалювальний сезон – з 1 жовтня по 30 квітня.

Для орендарів житлового приміщення (будинку) житлова субсидія призначається за наявності договору найму (оренди) житла з місяця звернення до дати закінчення опалювального (неопалювального) сезону, але не більше ніж до кінця місяця, в якому закінчується строк дії договору найму (оренди) житла. На наступний строк житлова субсидія призначається за особистим зверненням орендаря.

Для внутрішньо переміщених осіб житлова субсидія на оплату житлово-комунальних послуг за рішенням комісії з місяця звернення до кінця опалювального (неопалювального) сезону (без договору оренди).

В окремих випадках за рішеннями комісій районних держадміністрацій, житлові субсидії непрацездатним непрацюючим особам, які проживають самі, можуть призначатися на норму, яка перевищує соціальну норму житла, встановлену Кабінетом Міністрів України.

Комісія має право призначити житлову субсидію на загальну площу житла з урахуванням понаднормової площі, яка не може перевищувати більш як на 30 відсотків соціальну норму житла, розраховану для домогосподарства. Конкретні розміри загальної площі, на яку призначається житлова субсидія (з урахуванням понаднормової) зазначаються в рішенні комісії [1].

Отже, в призначенні субсидій в 2018 році пройшли значні зміни. При цьому Уряд та експерти вважають, що більш прозорою систему зробить монетизація. Це така схема фінансування субсидій, за якої споживач отримує кошти «живими» грошима на банківську картку або готівкою. Зараз субсидія автоматично вираховується з повної вартості комунальних послуг. Монетизація передбачає, що сім'ї отримуватимуть з державного бюджету кошти, що покриватимуть частину їх витрат на комунальні послуги.

Але субсидії в Україні не завжди отримують ті, кому вони справді необхідні. Часто люди свідомо отримують зарплату «в конвертах» і просять знижку на комунальні послуги. Так вони ховають від оподаткування свої доходи та отримують субсидії. Держава в цьому випадку програє двічі. Тобто сама лише монетизація не вирішить проблему неплатежів. Потрібен ефективний механізм верифікації на рівні нарахування субсидій [3].

Література:

1. Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, затверджене постановою КМУ від 21.10.95 р. № 848. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-95-%D0%BF>.
2. [Отримання субсидій] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://old.kyivcity.gov.ua/content/otrymannya-subsydiy.html?PrintVersion>.
3. Красовський Б. Монетизація субсидій: як «живі» гроші змусять українців економити [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2018/04/2/635540/>.